

Länsstyrelsen
Västerbotten

Tillsynsvägledningsplan 2015-2017

Planerad tillsynsvägledning enligt Miljöbalken

2015-02-23

Innehållsförteckning

1. Bakgrund	3
Syfte och mål	3
Omfattning och avgränsning av länsstyrelsens tillsynsvägledning	3
Behov av tillsynsvägledning	3
Miljömålen och miljötillståndet i länet	4
2. Genomförande av planerad tillsynsvägledning	4
Samordning av den operativa tillsynen	4
Stöd och råd till de operativa tillsynsmyndigheterna	5
Uppföljning och utvärdering av den operativa tillsynsvägledningen	5
3. Uppföljning av genomförd tillsynsvägledning	5
Bilaga	
Aktivitetsplan 2015-2017	

1. Bakgrund

Syfte och mål

Tillsynens övergripande mål är att säkerställa att miljöbalkens mål om hållbar utveckling och laguppfyllelse följs. Tillsynsvägledningen ska skapa förutsättningar för en likvärdig, effektiv och rättsäker tillsyn som bidrar till att säkerställa miljöbalkens syfte. Genom tillsynsvägledning ska förutsättningarna för det operativa tillsynsarbetet hos kommunerna förbättras.

Denna tillsynsvägledningsplan gäller Länsstyrelsen Västerbottens tillsynsvägledning för åren 2015-2017. Tillsynsvägledningsplanen ska omfatta en period om tre år och ses över vid behov, dock minst en gång varje år.

Syftet med tillsynsvägledningsplanen är att tydliggöra de tillsynsvägläddande aktiviteter som Länsstyrelsen avser att genomföra under 2015-2017. Aktiviteterna delas in med utgångspunkt i tillsynsvägledningens tre delar:

- Samordning av operativ tillsyn
- Stöd och råd till de operativa tillsynsmyndigheterna
- Utvärdering och uppföljning av operativ tillsyn

Omfattning och avgränsning av länsstyrelsens tillsynsvägledning

Tillsynsvägledningsplanen tar upp vår tillsynsvägledning enligt miljöbalken. Den regionala tillsynsvägledningen sker med hänsyn till nuvarande resurser. Det innebär att tillsynsvägledning inte alltid är möjlig att prioritera i den utsträckning som kommunerna efterfrågar. Länsstyrelsen har i många fall samma tillsynsvägläddande ansvar gentemot kommunerna som de centrala myndigheterna har. I dessa fall ansvarar den centrala myndigheten för vägledning i hur författningar ska tolkas medan vårt vägledningsansvar fokuserar på samordnande och uppföljande vägledning. Vi prioriterar tillsynsvägläddande insatser i form av råd och stöd för de områden där vi själva är tillsynsmyndighet.

I bilagan finns de aktiviteter som är planerade inom vår tillsynsvägledning. Aktivitetsplanen innefattar samordnade tillsynsprojekt och träffar, stöd och råd samt uppföljning och utvärdering. För varje aktivitet finns bl.a. en kort beskrivning av upplägg, kopplingen till miljömålen och ev. åtgärdsprogram, vilken del av länsstyrelsens Miljöenhet som är ansvarig, och om möjligt, tidpunkt för genomförandet. Det framgår även om aktiviteterna sammanfaller med projekt inom Miljösamverkan Västerbotten eller andra samverkansorgan.

Utöver riktade aktiviteter enligt tillsynsvägledningsplan ger vi löpande stöd och råd via telefon, e-post och hemsida, både vid efterfrågan men också på eget initiativ. Träffar anordnas även i vår regi, återkommande är miljödaggar. Vi försöker även att bjuda in andra centrala tillsynsvägläddande myndigheter till Länsstyrelsen Västerbotten, exv. Folkhälsomyndigheten och Naturvårdsverket i den mån de finns tillgängliga.

Behov av tillsynsvägledning

Vi arbetar kontinuerligt för att identifiera behov av tillsynsvägledning, bland annat utifrån aktuell lagstiftning (nya lagar, större ändringar), angelägna miljömålsåtgärder i regionala åtgärdsprogram samt påvisade erfarenheter från kommunbesök, överklagningsärenden och handläggartreffar.

Inför framtagandet av länsstyrelsens tillsynsvägledningsplan har kommunerna i Västerbottens län erbjudits möjlighet att framföra sina behov av tillsynsvägledning. Önskemål som har kommit in är samverkansträffar inom enskilda avlopp där behov finns om att vi diskuterar problem och lösningar för enskilda avlopp beroende på placering och hänsyn till vattendirektivet.

Miljömålen och miljötilståndet i länet

Länsstyrelsen ska verka för att det generationsmål för miljöarbetet och de miljö kvalitetsmål som riksdagen har fastställt nås och ska vid behov föreslå åtgärder för miljöarbetets utveckling. Länsstyrelsen ska särskilt:

1. samordna det regionala mål- och uppföljningsarbetet,
2. utveckla, samordna och genomföra regionala åtgärdsprogram med bred förankring i länet för att nå generationsmålet och miljö kvalitetsmålen,
3. stödja kommunerna med underlag i deras arbete med generationsmålet och miljö kvalitetsmålen, och
4. verka för att generationsmålet och miljö kvalitetsmålen får genomslag i den lokala och regionala samhällsplaneringen samt bidra till att de beaktas i det regionala tillväxtarbetet. Länsstyrelsen ska i fråga om sitt miljöarbete rapportera till Naturvårdsverket och samråda med verket om vilken rapportering som behövs.

I rapporten "Hur mår miljön i Västerbottens län? Uppföljning av miljötilståndet. Länsstyrelsens arbete för att nå miljömålen" (2013) bedöms att det att nio miljömål är mycket svåra att nå: *Bara naturlig försurning, Giftfri miljö, Levande sjöar och vattendrag, Hav i balans samt en levande kust och skärgård, Myllrande våtmarker, Levande skogar, Ett rikt odlingslandskap, God bebyggd miljö* och *Ett rikt växt- och djurliv*. För att målen ska ha en möjlighet att uppnås kommer det att behövas många fler beslut och åtgärder.

2. Genomförande av planerad tillsynsvägledning

Samordning av den operativa tillsynen

En del av tillsynsvägledningen är att samordna den operativa tillsynen. Vi deltar i och ordnar seminarier och konferenser samt är med i olika nätverk och genomför regionala tillsynsprojekt med olika fokusområden. Flertalet av de samordnade projekten som genomförs är i samverkan med Miljösamverkan Västerbotten.

Regional miljösamverkan

Delar av vår tillsynsvägledning sker i nära samarbete med Miljösamverkan Västerbotten. Miljösamverkan har funnits sedan 2012. Det är ett forum för samverkan mellan kommuner, länsstyrelse, regionförbund och näringsliv kring frågor som gäller tillsyn och prövning enligt miljöbalken. Målgrupp är miljö- och hälsoskyddshandläggare inom offentliga sektorn och verksamhetsutövare inom såväl den offentliga som den privata sektorn. Delprojekt som ska genomföras kan rikta sig till olika branscher beroende på delprojektets syfte/inriktning. Exempel på projekt som hittills har genomförts är bl.a. Egenkontroll med fokus på riskbedömning, Inventering av nedlagda deponier och Små avlopp. Det har även genomförts utbildning om buller.

Miljösamverkan Västerbotten har i dagsläget en tidsbegränsad varaktighet med en finansiering som kommer att räcka som längst till halvårsskiftet 2016. Framtida

finansieringen kommer att ses över under 2015 i syfte att försöka ha kvar den regionala miljösamverkan.

Miljösamverkan Sverige

Miljösamverkan Sverige är ett samarbetsprojekt mellan länsstyrelserna, Naturvårdsverket och Folkhälsomyndigheten som syftar till att öka samsynen mellan länsstyrelserna och ge en mer enhetlig hantering av tillsynsfrågor. Projektet utgår från en bred bas, det vill säga utgångspunkten är att åstadkomma effektiva samverkansformer inom stora delar av miljöbalkens område. Målet är att bredda samarbetet till att även omfatta Kemikalieinspektionen och Jordbruksverket. Alla Länsstyrelser kan påverka innehållet i miljösamverkans verksamhetsplan genom att ge förslag på vilka delprojekt som bör ingå. Stygruppen för Miljösamverkan Sverige gör sedan en sammanvägning och presenterar ett förslag till verksamhetsplan för länsråden vid länsstyrelserna som ytterst är de som fattar beslut om innehållet.

Stöd och råd till de operativa tillsynsmyndigheterna

Vi ger löpande stöd och råd via telefon, e-post och hemsida. Träffar anordnas även i vår regi, återkommande är miljödagrar. Vi bjuder även in andra centrala tillsynsvägledande myndigheter till Länsstyrelsen Västerbotten, till exempel Folkhälsomyndigheten och Naturvårdsverket i den mån de finns tillgängliga. En annan viktig del i vår tillsynsvägledning är att vi svarar på remisser som kommunerna skickar in till oss. Stöd och råd för de tillsynsområden/tillsynsobjekt där vi har överlåtit tillsynen till kommunerna prioriteras.

Se bilaga 1 för planerade aktiviteter.

Uppföljning och utvärdering av den operativa tillsynen

Vi följer löpande upp samt utvärderar den operativa tillsynen genom kommunbesök och granskning av den överlåtna tillsynen. När vi utvärderar den operativa tillsynen tittar vi på olika delar och ett flertal aspekter av den operativa tillsynen. Det kan handla om exempelvis resursfrågor, utredningar om tillsynsbehov, register, tillsynsplanering, tillsynsmetoder eller uppföljning/utvärdering av tillsynsmyndigheternas egen tillsyn.

Utifrån uppföljningen görs en bedömning av det sätt som den operativa tillsynsmyndigheten genomför sitt uppdrag. Resultatet kan användas för att utveckla och främja tillsynen och tillsynsvägledningen.

Vilka kommuner som besöks beror bland annat på resurser, tid sen senaste besök, förändringar i organisation med mera. En preliminär plan för de närmsta tre åren finns med i bilaga 1.

3. Uppföljning av genomförd tillsynsvägledning

Länsstyrelsen följer i samband med årsredovisningen upp de tillsynsvägledande aktiviteter som genomförts. Tillsynsvägledningsplanen uppdateras och revideras senast 31 januari varje år.

Aktivitet	År	Upplägg	Målgrupp	Tid för genomförande	Ansvarig grupp inom miljöenheten	Samverkan	Berörda miljömål (delmål, åtgärdsplan)
Samordnade tillsynsprojekt och träffar							
EBH: Delta i referensgrupp för MSV projekt skjutbanor	2015	MSV projekt med syfte att ta fram handläggarstöd för tillsyn och EBH-frågor	Länets kommuner	Nov 2014 – feb 2015	Miljö- och hälsa	MS Västerbotten	Gifrfri miljö
EBH: Tillsynsprojekt ”Vägledning vid inventering av pågående verksamheter”	2015	Vägleda kommunernas handläggare vid MIFO-klassning av pågående verksamheter	Länets kommuner	2015	Miljö- och hälsa	MS Västerbotten	Gifrfri miljö
EBH: Vägledning, uppföljning av deponiprojektet	2015	Vägledning vad gäller fastställning av riskklasser samt vidare utredningar	Länets kommuner	2015	Miljö- och hälsa	MS Västerbotten	Gifrfri miljö
Enskilda avlopp: HaV presenterar sitt material om Effektiv tillsyn av små avlopp. Vattenmyndigheterna deltar även.	2015	HaV redovisar sin Vägledning för effektiv tillsyn. Vattenmyndigheterna visar VISS.	Länets kommuner	22 april 2015	Miljö- och hälsa	HaV, Vattenmyndigheterna	God bebyggd miljö, Grundvatten av god kvalitet
Buller: Bullerlagstiftning	2015	Vi tar upp erfarenheter och hur lagstiftningen i praktiken har påverkat arbetet	Länets kommuner	När bullerlagstiftningen trätt i kraft.	Miljö- och hälsa	MS Västerbotten ev. MS Norrbotten	God bebyggd miljö
VA i planeringen	2016	Rapport, Handläggarstöd, informationsmaterial, dialogmöte/informationsträff med både TM och VU.	Länets kommuner		Miljö- och hälsa	MS Västerbotten	God bebyggd miljö, grundvatten av god kvalitet

Aktivitet	År	Upplägg	Målgrupp	Tid för genomförande	Ansvargrupp inom miljöenheten	Samverkan	Berörda miljömål (delmål, åtgärdsplan)
Stöd och råd							
Stöd och råd prioriteras för de områden där vi har överlåtit tillsynen/har eget tillsynsansvar/har särskilt uppdrag	2015, 2016, 2017	Exv. anmälningsskyldiga vindkrafts-ärenden, avloppsreningsverk, industrier etc.	Länets kommuner	2015-2017	Alla grupper		Alla
Vattenverkssamhet: Genomföra tillsynsträffar med Skellefteå och Umeå kommun.	2015, 2016, 2017		Länets kommuner		Miljö- och hälsa		Levande sjöar och vattendrag, Hav i balans samt en levande kust och skärgård
Stöd och råd inom frågor som berör vattenskydd	2015, 2016, 2017		Länets kommuner		Prövning		Grundvatten av god kvalitet
Genomföra provningsträffar med Skellefteå kn + 3 gemensamma träffar med upp till 13 kn (Umeå besökt under 2014)	2015		Länets kommuner		Prövning		Alla
Täkt: Erbjuds att delta vid länsstyrelseträffar med ballastbolag	2015, 2016, 2017		Berörda kommuner		Mark- och vatten		Grundvatten av god kvalitet, God bebyggd miljö
EBH: Medverka vid kommunernas tillgång till EBH-stödet.	2015, 2016	Utbilda kn handläggare samt svara på löpande verksamhetsfrågor efter att projektet avslutats.	Länets kommuner	Beror på när införandet av EBH-stödet blir av (2015/2016)	Miljö- och hälsa	Kommunerna	Giftfri miljö
EBH: Genomföra tillsynsprojekt tillsyn vid efterbehandling av gruvor	2015		Internt / kommuner med gruvtillsyn		Miljö- och hälsa		Giftfri miljö
Miljödagar	2015, 2017	TVL med teman som bestäms av behovsbedömning/ önskemål.	Länets kommuner	Hösten 2015	Alla grupper	MS Västerbotten	Alla

Aktivitet	År	Upplägg	Målgrupp	Tid för genomförande	Ansvarig grupp inom miljöenheten	Samverkan	Berörda miljömål (delmål, åtgärdsplaner)
Uppföljning och utvärdering av operativ tillsyn							
Kommunbesök: Uppföljning och utvärdering inom miljö- och hälsoskyddsområdet	2015	Malå, Norsjö Skellefteå	Förvaltningschef, nämndordf., kommunalråd och tjänstemän	Vår Höst	Miljö- och hälsa		Alla
	2016	Robertsfors Lycksele Nordmaling			Miljö- och hälsa		Alla
	2017	Vännäs, Vindeln, Bjurholm			Miljö- och hälsa		Alla
Granskning av överlåten tillsyn	2015-2017	Skriftligt	Länets kommuner		Miljö- och hälsa		Alla